

МІНІСТЕРСТВО УКРАЇНИ З ПИТАНЬ НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
ТА У СПРАВАХ ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ВІД НАСЛІДКІВ
ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ

Н А К А З

06.12.2005 N 376

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
20 березня 2006 р.
за N 291/12165

Про затвердження Інструкції щодо вимог
пожежної безпеки під час проектування
автозаправних станцій

Відповідно до Закону України "Про пожежну безпеку" Н А К А З У Ю:

1. Затвердити Інструкцію щодо вимог пожежної безпеки під час проектування автозаправних станцій (додається).

2. Керівникам Державного департаменту пожежної безпеки, головних управлінь (управлінь) МНС України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі, ректорам вищих навчальних закладів МНС України, начальнику Вінницького вищого професійного училища цивільного захисту довести до відома керівного складу органів управління системи МНС України та організувати вивчення особовим складом підпорядкованих їм підрозділів Інструкції щодо вимог пожежної безпеки під час проектування автозаправних станцій.

3. Контроль за виконанням цього наказу покласти на начальника Державного департаменту пожежної безпеки Улинця Е. М.

Міністр В.І. Балога

ПОГОДЖЕНО:

Міністр будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України П.
С. Качура

ІНСТРУКЦІЯ щодо вимог пожежної безпеки під час проектування автозаправних станцій

1 Загальні положення

2 Вимоги пожежної безпеки до розміщення АЗС

2.1 Загальні вимоги

2.2 Вимоги до розміщення традиційних, блочних, контейнерних та модульних АЗС

2.3 Вимоги до розміщення ПАЗС

2.4 Вимоги до розміщення ПЗП

2.5 Вимоги до розміщення АГЗС (АГЗП-стаціонарного, АГЗП-тимчасового)

2.6 Вимоги до розміщення АГНКС

2.7 Вимоги до розміщення БП АЗС

3 Вимоги пожежної безпеки до будинків та споруд АЗС

3.1 Загальні вимоги

3.2 Специфічні вимоги до будинків і споруд АГЗС (АГЗП-стаціонарних), АГНКС та БП АЗС

4 Вимоги щодо обладнання АЗС засобами протипожежного захисту

МІНІМАЛЬНІ ВІДСТАНІ

між технологічним обладнанням, об'єктами АЗС

та від АЗС до об'єктів, розташованих поза АЗС

Таблиця 1. Мінімальні відстані між технологічним обладнанням, будинками та спорудами, розташованими на території традиційних та блочних АЗС

Таблиця 2. Мінімальні відстані між технологічним обладнанням, будинками та спорудами, розташованими на території модульних та контейнерних АЗС

Таблиця 3. Мінімальні відстані від модульних АЗС з одностінними резервуарами до об'єктів, розташованих поза територією АЗС

Таблиця 4. Мінімальні відстані від резервуарів для зберігання СВГ до будинків (споруд), розташованих поза територією АГЗС (АГЗП-стаціонарних)

Таблиця 5. Мінімальні відстані від резервуарів для зберігання СВГ до транспортних мереж

Таблиця 6. Мінімальні відстані між технологічним обладнанням, будинками та спорудами, розташованими на території АГЗС

Таблиця 7. Мінімальні відстані між технологічним обладнанням, будинками та спорудами, розташованими на території АГЗП-стаціонарних, АГЗП-тимчасових

Таблиця 8. Мінімальні відстані від технологічного обладнання, будинків та споруд АГЗС (АГЗП-стаціонарних), АГНКС та БП АЗС до будинків, споруд автотранспортного підприємства, на території якого вона розміщується

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства України
з питань надзвичайних
ситуацій та у справах
захисту населення від наслідків
Чорнобильської катастрофи
06.12.2006 N 376

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
20 березня 2006 р. за N 291/12165

ІНСТРУКЦІЯ

щодо вимог пожежної безпеки під час проектування автозаправних станцій

1 Загальні положення

1.1 Ця Інструкція визначає вимоги пожежної безпеки до об'ємно-планувальних, конструктивних рішень автозаправних станцій, призначених для заправлення автотранспорту бензином, дизельним паливом, стисненим природним газом, скрапленим вуглеводневим газом, а також автозаправних комплексів, на яких, окрім заправлення автотранспорту, здійснюються його сервісне обслуговування та/або сервісне обслуговування водіїв та пасажирів.

1.2 В Інструкції наведені нижче терміни вживаються у такому значенні:

Автозаправна станція - комплекс будинків, споруд, технологічного обладнання, призначений для приймання, зберігання моторного палива та заправлення ним автотранспорту (мототранспорту) (далі - автотранспорт).

Автозаправний комплекс - автозаправна станція з об'єктами (будинками, спорудами, приміщеннями) сервісного обслуговування водіїв, пасажирів (роздрібна торгівля продуктами харчування), автотранспорту (технічного обслуговування, миття автомобілів, роздрібна торгівля запасними частинами, мастильними речовинами).

Автомобільна газозаправна станція (далі - АГЗС) автозаправна станція, технологічне обладнання якої призначене для заправлення автотранспорту тільки скрапленими вуглеводневими газами.

Скраплені вуглеводневі гази (далі - СВГ) - суміш скраплених (зріджених) газів пропану та бутану.

Автомобільна газонаповнювальна компресорна станція (далі АГНКС) - автозаправна станція, технологічне обладнання якої призначене для заправлення автотранспорту тільки стисненим природним газом.

Стиснений природний газ (далі - СПГ) - стиснений газ метан.

Багатопаливна автозаправна станція (далі - БП АЗС) автозаправна станція, технологічне обладнання якої призначено для заправлення автотранспорту моторним паливом двох або трьох видів, серед яких дозволяється рідке моторне паливо (бензин та/або дизельне паливо), СВГ і СПГ.

Блочна автозаправна станція - автозаправна станція з підземним розташуванням резервуарів зберігання палива, технологічне обладнання якої призначене для заправлення автотранспорту тільки рідким моторним паливом (бензином, дизельним паливом); характеризується розміщенням паливороздавальних колонок (далі - ПРК) над резервуаром зберігання палива та виконана як цілісний заводський виріб.

Контейнерна автозаправна станція - автозаправна станція з наземним або надземним (далі - наземним) розташуванням резервуарів зберігання палива, технологічне обладнання якої призначене для заправлення автотранспорту тільки рідким моторним паливом (бензином, дизельним паливом); характеризується розміщенням ПРК у контейнері зберігання палива та виконана як цілісний заводський виріб.

Модульна автозаправна станція - автозаправна станція з наземним розташуванням резервуарів для зберігання палива, технологічне обладнання якої призначене для заправлення автотранспорту тільки рідким моторним паливом (бензином, дизельним паливом); характеризується розосередженим розташуванням ПРК та резервуара зберігання палива.

Традиційна автозаправна станція - автозаправна станція з підземним розташуванням резервуарів зберігання палива, технологічне обладнання якої призначене для заправлення автотранспорту тільки рідким моторним паливом (бензином, дизельним паливом); характеризується розосередженим розташуванням резервуарів зберігання палива і ПРК.

Паливозаправний пункт (далі - ПЗП) - автозаправна станція, яка розташована на території підприємства і призначена для заправлення автотранспорту, який належить підприємству.

Пересувна автозаправна станція (далі - ПАЗС) - автозаправна станція, технологічне обладнання якої встановлено на базі автомобільного шасі, причепі чи напівпричепі; виконана як цілісний заводський виріб.

Стаціонарний автомобільний газозаправний пункт (далі АГЗП-стаціонарний) - автозаправна станція, технологічне обладнання якої призначене для заправлення автотранспорту тільки скрапленим вуглеводневим газом із стаціонарних резервуарів ємністю відповідно до ДБН В.2.5-20-2001 "Інженерне обладнання будинків і споруд. Газопостачання" (далі - ДБН В.2.5-20-2001).

Тимчасовий автомобільний газозаправний пункт (далі АГЗП-тимчасовий) - автозаправна станція, технологічне обладнання якої призначене для заправлення автотранспорту тільки скрапленим вуглеводневим газом із автогазозаправника заводського виготовлення з резервуаром ємністю відповідно до ДБН В.2.5-20-2001.

Заправний острівцець - технологічний майданчик, на якому встановлено одну або декілька ПРК.

Контейнер зберігання палива - цілісний заводський виріб, до складу якого входять резервуар для зберігання палива, ПРК та інше технологічне обладнання.

Майданчик для автоцистерни - технологічний майданчик, на якому встановлюється автоцистерна (далі - АЦ) під час зливно-наливних операцій на автозаправних станціях.

Місця масового перебування людей - місця з одночасним перебуванням 100 людей і більше (зупинки громадського транспорту, ринки, майданчики для ігор дітей, занять фізкультурою тощо).

Операторська - приміщення з робочим місцем оператора автозаправної станції, електричною щитовою і побутовим блоком, які розташовані в окремому будинку або будинку з приміщеннями сервісного обслуговування водіїв та/або пасажирів, автотранспорту.

Технологічне обладнання автозаправної станції - комплекс обладнання, що спеціально сконструйоване, змонтоване і використовується для приймання, зберігання та заправлення паливом автотранспорту.

Автономна установка пожежогасіння - установка пожежогасіння, яка виконує функції виявлення ознак горіння, оповіщення про пожежу та подавання вогнегасної речовини незалежно від зовнішніх сигналів керування і джерел живлення та без втручання людини.

Сельбищна територія - ділянки житлових будинків, громадських установ, будинків і споруд, у тому числі навчальних, проектних, науково-дослідних та інших інститутів без дослідних виробництв, внутрішньосельбищна вулично-дорожня і транспортна мережа, а також площі, парки, сади, сквери, бульвари, інші об'єкти зеленого будівництва й місця загального користування.

1.3 Вимоги Інструкції поширюються на проектування автозаправних станцій, автозаправних комплексів (далі - АЗС), у тому числі під час їх реконструкції чи технічного переоснащення, зазначених у пункті 1.2 Інструкції, і є обов'язковими для виконання юридичними та фізичними особами незалежно від виду їх діяльності та форм власності.

1.4 Під час проектування АЗС слід керуватись нормативно-правовими актами та іншими нормативними документами.

1.5 У проектній документації на АЗС застосовують пожежо-технічну класифікацію будівельних матеріалів, конструкцій, будинків, приміщень, що встановлена розділом 2 ДБН В.1.1-7-2002 "Захист від пожежі. Пожежна безпека об'єктів будівництва" (далі ДБН В.1.1-7-2002).

1.6 Технологічне обладнання, що передбачається проектною документацією, повинно мати технічні умови, які погоджені з органами державного пожежного нагляду відповідно до Інструкції про погодження з органами державного пожежного нагляду проектів національних стандартів, стандартів організацій, норм, правил, технічних умов, інших нормативно-технічних документів, що стосуються забезпечення пожежної безпеки, та підготовку відгуків щодо них, затвердженої наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій від 02.09.2004 N 38 та зареєстрованої у Міністерстві юстиції України 15.09.2004 за N 1158/9757 (НАПБ Б.05.013-2004).

1.7 Придбане за кордоном технологічне обладнання вводиться в експлуатацію лише за умови його відповідності вимогам нормативних актів з питань пожежної безпеки.

2 Вимоги пожежної безпеки до розміщення АЗС

2.1 Загальні вимоги

2.1.1 Територія АЗС повинна бути спланована так, щоб унеможливити розтікання пролитого палива як на території АЗС, так і за її межами за допомогою влаштування твердого водонепроникного покриття проїзної частини і майданчиків на території АЗС.

На в'їздах і виїздах з території АЗС з наявністю рідкого моторного палива та БП АЗС з наявністю рідкого моторного палива слід влаштовувати похилі підвищення висотою не менше як 0, 2 м або дренажні лотки для відведення забруднених нафтопродуктами атмосферних опадів в очисні споруди. Дренажні лотки повинні бути приєднані до приймальної воронки. Лотки та воронки слід закривати металевими ґратами.

Майданчик для АЦ необхідно огорожувати по периметру бортиком висотою не менше як 0, 2 м. Місця в'їзду (виїзду) на майданчик для АЦ слід облаштовувати похилими підвищеннями (пандусами) з ухилом не менше як 2 %.

2.1.2 Під час проектування АЗС слід дотримуватися відстаней до шляхопроводів, мостів та залізничних переїздів, установлених ДБН В.2.3-4-2000 "Споруди транспорту. Автомобільні дороги", та відстаней до повітрозабірних (повітровипускних) кіосків вентиляції метрополітену, установлених ДБН В.2.3-7-2003 "Споруди транспорту. Метрополітени".

2.1.3 Огорожа території АЗС (за її наявності) повинна бути провітрюваною та виконуватися з негорючих матеріалів. В огорожі території АЗС передбачають не менше двох розосереджених розтульних воріт для в'їзду та виїзду автотранспорту.

2.1.4 Мінімальні відстані між технологічним обладнанням, об'єктами АЗС та від АЗС (крім АЗС рідкого моторного палива) до об'єктів, розташованих поза АЗС, визначаються відповідно до вимог цього пункту та наведені в додатку до Інструкції.

Мінімальні відстані від АЗС рідкого моторного палива до об'єктів розташованих поза територією цих АЗС, визначаються відповідно до табл. 7.9*, додатка 8.3 ДБН 360-92** "Містобудування. Планування та забудова міських і сільських поселень" (далі - ДБН 360-92**).

Мінімальні відстані від АЗС (крім АЗС рідкого моторного палива) до об'єктів, розташованих поза територією АЗС, вимірюються від найближчого з вибухопожежонебезпечних пристроїв та джерел забруднення споруд АЗС (стін наземних резервуарів палива та корпусів ПРК, технологічних колодязів, дихальних пристроїв підземних резервуарів, витяжних вентиляційних шахт аварійних резервуарів і очисних споруд, вузла зливання палива в резервуари) до:

- зовнішніх стін житлових, громадських, виробничих і складських будинків;
- меж ділянок садибних, дачних та садівницьких будинків, дитячих дошкільних установ, загальноосвітніх шкіл, лікувально-профілактичних установ із стаціонаром, санаторіїв, санаторіїв-профілакторіїв, будинків-інтернатів загального та спеціального типів, закладів відпочинку, фізкультурно-спортивних та фізкультурно-оздоровчих комплексів, а також майданчиків для ігор, занять фізкультурою та спортом, відпочинку населення, місць масового перебування людей.

Мінімальні відстані між технологічним обладнанням, будинками та спорудами, які розташовані на території АЗС, вимірюють від стінок технологічного обладнання, зовнішніх стін будинків або споруд. Дозволяється відстані між підземними і наземними резервуарами зберігання палива на території АЗС вимірювати від стінок наземних резервуарів до дихальних пристроїв підземних резервуарів.

2.1.5 Під час розміщення АЗС поблизу лісових масивів (у тому числі парків, скверів), насаджень і посівів сільськогосподарських культур, де можливе поширення вогню, по периметру меж території АЗС передбачають наземне покриття, що не поширює полум'я по своїй поверхні, або зорану земельну смугу завширшки не менше як 5 м.

Відстань від АЗС до полів сільськогосподарських культур має становити не менше 30 м, а до лісових масивів (у тому числі парків, скверів) відстань приймають відповідно до табл. 7.8* ДБН 360-92** та до цього розділу Інструкції.

2.1.6 Не дозволяється озеленення території АЗС кущами та деревами, що виділяють під час цвітіння волокнисті матеріали та пухнасте насіння.

2.1.7 В'їзд на територію АЗС обладнують відповідними знаками за ГОСТ 12.4.026-76 "ССБТ. Цвета сигнальные и знаки безопасности" та ГОСТ 12.4.009-83 "ССБТ. Пожарная техника для защиты объектов. Основные виды. Размещение и обслуживание", такі як: "Вогненебезпечно", "Курити заборонено", "Використання відкритого вогню заборонено", а також показниками місцезнаходження пожежного водоймища, гідранта, первинних засобів пожежогасіння.

2.2 Вимоги до розміщення традиційних, блочних, контейнерних та модульних АЗС

2.2.1 Класифікація традиційних, блочних, контейнерних та модульних АЗС за потужністю та технологічними рішеннями здійснюється відповідно до табл. 7.8* ДБН 360-92**.

2.2.2 Розміщення традиційних, блочних, контейнерних та модульних АЗС у населених пунктах та за їх межами здійснюється відповідно до пункту 7.60* ДБН N 360-92** та пункту 3 Правил роздрібної торгівлі нафтопродуктами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 20 грудня 1997 року N 1442 (із змінами).

2.2.3 Мінімальні відстані між будинками, спорудами та технологічним обладнанням, розташованими на території традиційних та блочних АЗС (типи А, Б), наведено в табл. 1 додатка до Інструкції, а на території модульних та контейнерних АЗС (типи В, Г) - у табл. 2 додатка до Інструкції.

Відстані не нормуються:

- між будинками сервісного обслуговування транспортних засобів, якщо стіна більш широкого будинку є протипожежною 2-го типу (вогнестійкістю REI 60);
- між будинками для персоналу АЗС за умови, якщо в них відсутні приміщення сервісного обслуговування водіїв, пасажирів і транспортних засобів;
- між резервуарами для зберігання палива та ПРК на контейнерній та блочній АЗС.

2.2.4 Резервуари для зберігання палива на модульних АЗС та контейнерні АЗС слід установлювати на окремому майданчику у вигляді суцільної бетонної плити. Поверхня майданчика повинна бути піднята над планувальною відміткою прилеглої території не менше ніж на 0, 1 м, мати по периметру водовідвідний лоток, який з'єднаний трубою з очисними спорудами для атмосферних опадів, забруднених нафтопродуктами.

Розмір майданчика повинен забезпечувати місце стоянки автотранспорту, що заправляється. Зона стоянки автотранспорту повинна мати ухил поверхні до водовідвідного лотка величиною не менше 2 %.

2.2.5 Майданчик, на якому встановлено резервуари для зберігання палива модульних АЗС, та контейнерні АЗС слід огорожувати стіною з негорючого матеріалу або земляним обвалуванням, що перешкоджає розтіканню пролитих нафтопродуктів. Висота стіни (обвалування) визначається з розрахунку, щоб у межах огороження утворювався об'єм, який повинен бути не меншим за об'єм одного найбільшого резервуара з паливом. Стіна (обвалування) повинна бути на 0, 2 м вищою за рівень імовірно пролитого палива.

У разі використання резервуара підвищеної надійності (двостінного резервуара) влаштовувати огорожувальну стіну або обвалування не обов'язково.

2.2.6 Розміщення модульних АЗС з одностінними наземними резервуарами палива повинно відповідати таким вимогам:

- модульні АЗС з наземними резервуарами розміщуються за межами населених пунктів і підприємств;
- місткість одного резервуара палива не більше 10 куб.м;
- мінімальні відстані від АЗС до об'єктів, розташованих поза територією АЗС, приймають відповідно до табл. 3 додатка до Інструкції.

У разі розміщення АЗС поруч з лісовими масивами відстані (пункт 9 табл. 3 додатка до Інструкції) до лісового масиву хвойних та змішаних порід дозволяється зменшувати в два рази, якщо вздовж межі лісового масиву та прилеглої території АЗС виконано наземне покриття з матеріалів, які не розповсюджують горіння по поверхні, або зорана смуга землі завширшки не менше ніж 5 м.

Для виробничих та складських будинків категорій за вибухопожежною небезпекою А, Б (згідно з ОНТП 24-86/МВС СРСР "Определение категорий помещений и зданий по взрывопожарной и пожарной опасности" (далі - НАПБ Б.07.005-86) відстані, зазначені в пункті 6 табл. 3 додатка до Інструкції, збільшуються на 50 %, а категорій за пожежною небезпекою В - на 25 %.

Резервуари зберігання палива повинні бути встановлені в ємності для збору пролитого палива. Місткість зазначеної ємності повинна бути не менше місткості найбільшого з резервуарів зберігання палива.

У разі встановлення декількох резервуарів у загальну ємність для збору пролитого палива ця ємність розділяється перегородками, які розміщені між резервуарами. Перегородки повинні мати висоту не менше половини висоти зазначених ємностей та бути виконані з негорючих матеріалів. Місця з'єднання перегородок з ємністю повинні бути герметичними.

2.3 Вимоги до розміщення ПАЗС

2.3.1 Розміщення ПАЗС здійснюється відповідно до пункту 3 Правил роздрібної торгівлі нафтопродуктами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 20 грудня 1997 року N 1442 (із змінами).

2.3.2 Розміщення ПАЗС у межах населених пунктів дозволяється лише на території АЗС з рідким моторним паливом під час проведення на них ремонтних робіт, які не пов'язані з використанням відкритого вогню, заповненням та видаванням палива з використанням обладнання цих АЗС. Під час розміщення ПАЗС на території АЗС експлуатація будинків сервісного обслуговування забороняється.

ПАЗС на території АЗС слід розміщувати поруч із заправними острівцями на одному з проїздів таким чином, щоб було забезпечено безпечний підїзд автотранспорту для заправлення по протилежному проїзду, який відноситься до цього острівця. Попереду та позаду ПАЗС слід установлювати тимчасові огороження з негорючих матеріалів.

2.4 Вимоги до розміщення ПЗП

2.4.1 ПЗП рідкого моторного палива влаштовуються на території автотранспортних підприємств, інших промислових, сільськогосподарських та складських підприємств відповідно до вимог ВСН 01-89/Мінавтотранс СРСР "Предприятия по обслуживанию автомобилей". Мінімальні відстані від ПЗП рідкого моторного палива до об'єктів, розташованих поза їх територією, слід приймати відповідно до табл. 7.9* та додатка 8.3 ДБН 360-92**.

ПЗП скрапленого вуглеводневого газу (АГЗС, АГЗП-стаціонарного, АГЗП-тимчасового), стисненого природного газу (АГНКС) та БП АЗС (які використовуються як ПЗП) влаштовуються на території автотранспортних підприємств згідно з вимогами Інструкції.

2.5 Вимоги до розміщення АГЗС (АГЗП-стаціонарного, АГЗП-тимчасового)

2.5.1 Розміщення АГЗС (АГЗП-стаціонарних, АГЗП-тимчасових) виконують відповідно до вимог розділу 8 ДБН В.2.5-20-2001 та положень цього розділу.

2.5.2 Планування території АГЗС (АГЗП-стаціонарного) повинно унеможливлювати утворення місць накопичення СВГ - застійних зон.

2.5.3 Навколо території АГЗС слід передбачати вільну від забудови смугу шириною не менше 10 м.

2.5.4 Місткість резервуарів зберігання палива АГЗС, що розташована в сельбищній території, не повинна бути більшою за 100 куб.м, місткість одного резервуара - не більше 50 куб.м. Влаштування резервуарів СВГ слід передбачати підземним.

Дозволяється при техніко-економічному обірунтуванні передбачати резервуари наземно за умов, що їх загальна місткість не перевищує 50 куб.м при місткості одного резервуара не більше 5 куб.м.

2.5.5 Мінімальні відстані від резервуарів зберігання СВГ до будинків (споруд), розташованих поза територією АГЗС (АГЗП-стаціонарних), наведені в табл. 4 додатка до Інструкції.

Мінімальні відстані від резервуарів зберігання СВГ до транспортних мереж наведено в табл. 5 додатка до Інструкції.

2.5.6 Відстань від резервуарів (підземні, наземні) АЗС рідкого моторного палива (пункт 4 табл. 4 додатка до Інструкції) до виробничих та складських будинків категорій за вибухопожежною небезпекою А і Б (згідно з НАПБ Б.07.005-86) збільшується на 50 %, а категорій за пожежною небезпекою В - на 25 %.

2.5.7 Мінімальні відстані від паливороздавальних колонок СВГ до будинків та споруд, розташованих поза територією АГЗС (АГЗП-стаціонарних), приймають не менше 15 м, до огорожі АГЗС - не менше 10 м.

2.5.8 Мінімальні відстані між технологічним обладнанням, будинками та спорудами, розташованими на території АГЗС, наведено в табл. 6 додатка до Інструкції, а розташованими на території АГЗП-стаціонарних, АГЗП-тимчасових - у табл. 7 додатка до Інструкції.

2.5.9 На території АГЗП-стаціонарних, АГЗП-тимчасових розміщення котельні не дозволяється.

2.5.10 Дозволяється встановлювати АГЗП-стаціонарні заводського виготовлення з розміщенням на одній рамі: резервуарів СВГ, насосу та паливороздавальної колонки. У цьому разі відстань від паливороздавальної колонки до резервуара з СВГ визначається згідно з технічними умовами заводу виробника.

2.5.11 Дозволяється зменшувати відстань між наземними резервуарами СВГ та паливороздавальними колонками у випадках, передбачених ДБН В.2.5-20-2001.

2.5.12 Опори, на які встановлені резервуари СВГ, повинні бути з межею вогнестійкості не менше R 120.

2.5.13 Розміщення АГЗС (АГЗП-стаціонарних) на території підприємств не дозволяється, за винятком автотранспортних підприємств, де такі АЗС використовують як паливозаправні пункти.

Мінімальні відстані від технологічного обладнання, будинків і споруд АГЗС (АГЗП-стаціонарних) до будинків, споруд автотранспортного підприємства, на території якого вона розміщується, наведено в табл. 8 додатка до Інструкції.

2.5.14 На території АГЗС та АГЗП-стаціонарних не дозволяється розташовувати:

- пункти наповнення побутових балонів;
- газорозподільчі пункти природного газу;
- будинки і споруди сервісного обслуговування водіїв та пасажирів, за винятком підприємства роздрібної торгівлі супутніми товарами без торговельного залу.

На території АГЗП-тимчасових не дозволяється розташовувати:

- пункти наповнення побутових балонів;
- газорозподільчі пункти природного газу;
- будинки і споруди сервісного обслуговування водіїв та пасажирів.

2.6 Вимоги до розміщення АГНКС

2.6.1 Навколо території АГНКС слід передбачати вільну від забудови смугу шириною не менше 10 м.

2.6.2 Мінімальні відстані від технологічного обладнання, будинків та споруд АГНКС до об'єктів, розташованих поза територією АГНКС, наведено в табл. 9 додатка до Інструкції.

Мінімальні відстані між технологічним обладнанням, будинками та спорудами, розташованими на території АГНКС, наведено в табл. 10 додатка до Інструкції.

2.6.3 Відстані від будинків, зазначених у пункті 2 табл. 9 додатка до Інструкції, до виробничих та складських будинків категорій за вибухопожежною небезпекою А, Б (згідно з НАПБ Б.07.005-86), збільшуються на 50 %, а категорій за пожежною небезпекою В - на 25 %.

2.6.4 Відстані від підземного, технологічного обладнання зі СПГ до будинків і споруд сервісного обслуговування водіїв і пасажирів повинні бути не менше як 10 м, а до об'єктів, зазначених у табл. 10 додатка до Інструкції, - не менше як 4 м.

2.6.5 Розміщення АГНКС на території підприємств не дозволяється, за винятком автотранспортних підприємств, де такі АЗС використовуються як паливозаправні пункти.

Мінімальні відстані від технологічного обладнання, будинків та споруд АГНКС до будинків, споруд автотранспортного підприємства, на території якого вона розміщується, наведено в табл. 8 додатка до Інструкції.

2.7 Вимоги до розміщення БП АЗС

2.7.1 На території БП АЗС не дозволяється розташовувати:

- пересувні АЗС;
- пункти наповнення побутових балонів;
- будинки та споруди сервісного обслуговування водіїв та пасажирів, за винятком: підприємства роздрібної торгівлі з продажу супутніх товарів без торговельного залу; підприємства роздрібної торгівлі з продажу супутніх товарів з торговельним залом площею не більше 50 кв.м, якщо на АЗС рідкого моторного палива, що мають у складі АГЗП-стаціонарну, влаштовано наземні резервуари СВГ загальною ємністю не більше 10 куб.м або підземні резервуари СВГ загальною ємністю не більше 20 куб.м;
- наземні резервуари для зберігання рідкого моторного палива та СВГ, за винятком АГЗП-стаціонарних з наземними резервуарами СВГ загальною ємністю не більше 10 куб.м на АЗС рідкого моторного палива типів А, Б малої та середньої потужності (крім території автотранспортних підприємств);

АГЗП-тимчасовий.

2.7.2 Навколо території БП АЗС слід передбачати вільну від забудови смугу шириною не менше 10 м.

2.7.3 Майданчик, на якому розташовані будинки, споруди та обладнання для приймання, підготовки та зберігання СПГ, а також майданчик для зберігання СВГ у резервуарах, повинні мати самостійну огорожу, яка визначає їх територію, що закрита для сторонніх осіб. Огорожа повинна бути провітрюваною та виконаною з негорючих матеріалів.

Дозволяється для АГЗП-стаціонарного не влаштовувати самостійної огорожі.

2.7.4 Мінімальні відстані від технологічного обладнання, будинків та споруд БП АЗС до об'єктів, розташованих поза територією БП АЗС, наведено в табл. 9 додатка до Інструкції.

2.7.5 Мінімальні відстані між технологічним обладнанням, будинками та спорудами, розташованими на території БП АЗС, наведено в табл. 10 додатка до Інструкції.

2.7.6 Дозволяється за погодженням з центральним органом державного пожежного нагляду, застосовувати суміщені в одному корпусі паливороздавальні колонки СВГ та рідкого моторного палива. Відстані від паливороздавальних колонок до об'єктів, зазначених у табл. 10 додатка до Інструкції, слід визначати за найвищим показником для колонок СВГ та рідкого моторного палива.

2.7.7 Розміщення БП АЗС на території підприємств не дозволяється, за винятком автотранспортних підприємств, де такі АЗС використовуються як паливозаправні пункти.

Мінімальні відстані від технологічного обладнання, будинків та споруд БП АЗС до будинків, споруд автотранспортного підприємства, на території якого вона розміщується, наведено в табл. 8 додатка до Інструкції.

2.7.8 До обладнання БП АЗС, у якому обертається паливо та/або його пари, слід передбачити під'їзні шляхи для пожежних автомобілів таким чином, щоб забезпечити можливість їх установаження на відстані не менш як 5 і не більш як 25 м від зазначеного обладнання.

3 Вимоги пожежної безпеки до будинків та споруд АЗС

3.1 Загальні вимоги

3.1.1 На території АЗС дозволяється розміщувати будинки і приміщення: операторської, адміністрації, котельні, приймання їжі, служби охорони, санітарних вузлів, комор для спецодягу, інструменту, запасних деталей, приладів та обладнання.

Крім зазначених вище будинків і приміщень, на території автозаправних комплексів дозволяється розміщувати будинки, приміщення сервісного обслуговування пасажирів, водіїв і їх транспортних засобів: підприємства роздрібною торгівлі з продажу супутніх товарів, кафе (без літніх майданчиків), санітарні вузли, пости технічного обслуговування і мийки автомобілів.

3.1.2 На території АЗС не дозволяється розміщення:

- motelів, кемпінгів, тимчасових об'єктів роздрібною торгівлі, за винятком випадків розміщення їх на АЗС, яка перебуває за межами населених пунктів, та за умов дотримання мінімальних відстаней, наведених у табл. 7.9* ДБН 360-92** та в табл. 4, 9 додатка до Інструкції;
- будинків, споруд, приміщень, що не належать до об'єктів АЗС, зазначених у пункті 3.1.1 Інструкції;
- котельні АЗС (на території АЗС з наземними резервуарами зберігання рідкого моторного палива);
- приміщень категорій А, Б за вибухопожежною небезпекою (за винятком приміщень для обладнання зі СПГ і для перекачування СВГ, що належать до технологічної системи АЗС) та категорії Г за пожежною небезпекою (за винятком котельні АЗС);
- будинків, споруд, приміщень із застосуванням відкритого вогню (крім котельні АЗС);
- приміщень для проведення вогневих і зварювальних робіт;
- підземних приміщень, підпідлогових просторів, а також підземних споруд (тунелі, канали тощо) з наявністю вільного простору в межах вибухонебезпечних зон АЗС.

3.1.3 Будинки (споруди), які розташовані на території АЗС, повинні бути одноповерховими І, ІІ, ІІІ, ІІІа ступенів вогнестійкості. Дозволяється проектувати двоповерхові будинки (крім будинків ІІІа ступеня вогнестійкості) з площею кожного поверху не більш як 150 кв.м, у яких відсутні складські приміщення для легкозаймистих і горючих рідин.

У будинках ІІІа ступеня вогнестійкості не дозволяється застосовувати незахищені металеві конструкції незалежно від їх фактичної межі вогнестійкості.

3.1.4 Для зовнішнього облицювання огорожувальних конструкцій (зовнішніх стін) будинків АЗС забороняється застосовувати горючі матеріали груп Г4, В3.

У внутрішніх шарах системи зовнішнього облицювання (утеплення) стін будинків АЗС забороняється застосовувати матеріали групи Г4.

3.1.5 Під будинками АЗС і з боку евакуаційних виходів не дозволяється прокладати трубопроводи з паливом.

3.1.6 Підприємство роздрібною торгівлі з продажу супутніх товарів, яке розташоване на території АЗС з наземними резервуарами для зберігання рідкого моторного палива або на території АГЗС, не повинне мати торговельного залу.

3.1.7 У приміщеннях сервісного обслуговування транспортних засобів не дозволяється передбачати процеси, у яких обертаються горючі гази, горючі рідини (наприклад, фарбування), а також горючий пил.

3.1.8 Приміщення для персоналу АЗС, у тому числі приміщення операторської, дозволяється передбачати в будинках сервісного обслуговування водіїв, пасажирів та їх автотранспортних засобів за умов відокремлення приміщень для персоналу АЗС від приміщень сервісного обслуговування протипожежними перегородками 1-го типу (приміщення операторської - глухою протипожежною перегородкою 1-го типу) і перекриттям 3-го типу.

3.1.9 Рівень підлоги приміщень АЗС повинен бути вище не менше ніж на 0, 2 м від планувальних позначок прилеглої території АЗС.

3.1.10 Приміщення сервісного обслуговування автотранспортних засобів (за винятком приміщень механізованої мийки автомобілів, що працюють на рідкому моторному паливі) і приміщення сервісного обслуговування водіїв і пасажирів дозволяється розташовувати в одному будинку за умови відокремлення їх між собою протипожежною перегородкою 1-го типу та перекриттям 3-го типу, а також влаштування самостійних евакуаційних виходів назовні та розміщення не більше двох постів технічного обслуговування.

Не дозволяється поєднувати в одному будинку приміщення підприємства роздрібною торгівлі, у якому передбачено продаж легкозаймистих і горючих рідин, і приміщення громадського харчування.

3.1.11 В окремому будинку сервісного обслуговування транспортних засобів дозволяється передбачати не більше трьох постів технічного обслуговування. Приміщення різного функціонального призначення (пости технічного обслуговування, приміщення механізованої мийки автомобілів, комори тощо) слід розділяти між собою перегородками, виконаними з негорючих матеріалів та з межею вогнестійкості не менше як EI 30 (для будинків I ступеня вогнестійкості), EI 15 (для будинків II, III, IIIa ступенів вогнестійкості), а приміщення для транспортних засобів (крім механізованої мийки) слід відокремлювати від інших приміщень перегородками, виконаними з негорючих матеріалів та з межею вогнестійкості не менше як EI 45.

Під час проектування АЗС, призначених для розміщення в населених пунктах, дозволяється передбачати приміщення постів технічного обслуговування тільки легкових автомобілів.

3.1.12 Приміщення категорії В за пожежною небезпекою, а також комору зберігання легкозаймистих і горючих рідин підприємства роздрібною торгівлі з продажу супутніх товарів слід розміщувати біля зовнішніх стін будинків з віконними прорізами.

Змащувальні мастила (у тому числі відпрацьовані) повинні зберігатися в ємкостях загальною місткістю не більш як 1 куб.м, розташованих під землею, або у спеціальному приміщенні, яке відділено від прилеглих приміщень протипожежними перегородками 1-го типу і має самостійний вихід назовні з будинку.

3.1.13 У разі, якщо вихід із приміщень будинків АЗС влаштовано в бік майданчика для АЦ, ПРК, резервуарів зберігання палива і розташовано на відстані менше 15 м від зазначених споруд (обладнання), то слід передбачати додатковий евакуаційний вихід з приміщень, який розташований на відстані більше ніж 15 м від зазначених вище споруд (обладнання) або в бік, вільний від технологічного обладнання.

3.1.14 Навіси слід виконувати з негорючих матеріалів. У покритті навісів висотою не менше ніж 4 м дозволяється використовувати матеріали групи горючості Г1 (за винятком навісів або частин навісу, розташованих над місцями заправлення вантажних автомобілів).

Влаштування навісів над майданчиками для АЦ і над наземними резервуарами для зберігання рідкого моторного палива не дозволяється.

3.1.15 Покриття проїздів, заправних острівців і майданчиків для АЦ повинно бути стійким до впливу нафтопродуктів.

3.1.16 Висота наземної частини колодязів для інженерних споруд повинна бути не менше як 0, 05 м. Конструкція колодязів повинна запобігати потраплянню до них ґрунтових вод.

3.1.17 Майданчик для АЦ з рідким моторним паливом повинен бути обладнаний відповідно до пункту 2.1.1 Інструкції, а також аварійним резервуаром і зливальним трубопроводом, які забезпечують злив палива з майданчика без його переливання на іншу ділянку території АЗС у разі можливої розгерметизації зливого патрубку АЦ.

Аварійний резервуар повинен виконуватися з негорючих матеріалів, що унеможливають потрапляння палива в ґрунт. Місткість цього резервуара повинна перевищувати не менш ніж на 10% сумарну місткість використовуваних на АЗС автоцистерн. Зливальний трубопровід повинен закінчуватися на відстані не більше ніж 0, 1 м від дна зазначеного резервуара. Аварійний резервуар оснащується трубопроводом деаерації.

Глибина залягання аварійного резервуара та зливого трубопроводу повинна виключати замерзання в них води в холодний період року.

Зливальний трубопровід і лоток (трубопровід) відводу зливних стоків слід оснащувати запірною арматурою (заглушками, засувами тощо).

3.1.18 Фундаменти для наземних резервуарів зберігання палива повинні виключати накопичення палива під резервуарами. Висота фундаменту повинна бути вище не менше ніж 0, 2 м щодо прилеглого майданчика. Розміри фундаменту в плані повинні перевищувати розміри резервуара зберігання палива не менше ніж на 0, 5 м в усіх напрямках.

3.1.19 Під час проектування котельні АЗС слід передбачати автоматизовані електричні водонагрівальні котли з температурою теплоносія не вище ніж 80 град. С.

Автоматизовані водонагрівальні котли на дизельному паливі повинні бути з температурою спалаху палива понад 45 град. С. Котельні з котлами на дизельному паливі слід розміщувати в окремо розташованому одноповерховому будинку або прибудовувати до будинків I, II ступенів вогнестійкості, які призначені для персоналу АЗС або миття транспортних засобів. Прибудовані котельні слід відокремлювати від будинку протипожежною стіною 1-го типу. Відведення димових газів в атмосферу повинно бути передбачено крізь димову шахту, виконану з негорючих матеріалів і розташовану із зовнішнього боку стіни будинку котельні, яка звернена в бік, протилежний паливним резервуарам, ПРК та майданчику для АЦ. Димову шахту слід обладнувати іскрогасником, установленим на виході димових газів. Із зовнішнього боку будинку котельні, що працює на дизельному паливі, на трубопроводі подавання палива до котла слід установлювати запірну арматуру і зворотний клапан, що закривається у разі відключення насоса подавання палива.

Дозволяється для опалення та гарячого водопостачання операторської використовувати електричний або газовий котел потужністю не більше 30 кВт, що розміщується в окремому приміщенні, обладнаному автоматичною пожежною сигналізацією та відокремленому від прилеглих приміщень глухими протипожежними перегородками 1-го типу.

3.1.20 АЗС слід обладнувати блискавкозахистом відповідно до вимог РД 34.21.122-87/Міненерго СРСР "Инструкция по устройству молниезащиты зданий и сооружений", але не нижче II категорії.

3.1.21 Система заземлення, електроустановки будинків і споруд АЗС повинна відповідати вимогам ПУЕ, ДНАОП 0.00-1.32-01 "Правила будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок" (v0272203-01) та ДНАОП 0.00-1.29-97 "Правила захисту від статичної електрики".

3.1.22 На території АЗС не дозволяється передбачати повітряні лінії електропередач.

3.1.23 АЗС повинні бути обладнані телефонним зв'язком або радіозв'язком, а також системою гучномовного зв'язку.

3.2 Специфічні вимоги до будинків і споруд АГЗС (АГЗП-стаціонарних), АГНКС та БП АЗС

3.2.1 Для опалення та гарячого водопостачання приміщень АГЗС (АГЗП-стаціонарних), АГНКС, БП АЗС дозволяється влаштовувати автоматизовані водонагрівальні котли з використанням палива, яке використовується на зазначених АЗС для заправлення автотранспорту (природний газ, парова фаза СВГ, дизельне паливо). Котельні зазначених АЗС слід розміщувати в окремо розташованих будинках.

3.2.2 Приміщення для технічного обслуговування і миття автомобілів, що працюють на рідкому моторному паливі, СПГ або СВГ, слід передбачати в одному або декількох окремо розташованих будинках.

Приміщення для миття автомобілів дозволяється влаштовувати спільним на декілька автомобілів, а приміщення технічного обслуговування автомобілів, що працюють на СПГ або СВГ, слід проектувати для одного автомобіля і відокремлювати від інших приміщень протипожежними перегородками 1-го типу.

3.2.3 У приміщеннях категорій А, Б за вибухопожежною небезпекою слід влаштовувати легкоскидні конструкції, які відповідають вимогам пункту 2.42 СНиП 2.09.02-85* "Производственные здания".

3.2.4 Скидні труби СПГ слід розташовувати вертикально з направленням викидання газу вгору. Верхній зріз скидного трубопроводу повинен перевищувати висоту будинків і споруд, розташованих у радіусі 5 м від зазначеного трубопроводу, не менш ніж на 1 м. Висота скидного трубопроводу повинна бути на 3 м вище від прилеглого майданчика.

3.2.5 Влаштування навісів з непровітрюваними об'ємами (пазухами, кишнями) над обладнанням зі СПГ, уключаючи загальний навіс над майданчиками заправних острівців, на яких, крім заправлення автомобілів бензином, дизельним паливом або СВГ, здійснюється заправлення стиснутим природним газом, не дозволяється.

3.2.6 Для БП АЗС не дозволяється передбачати спільні майданчики для АЦ з рідким моторним паливом і для АЦ з СВГ.

3.2.7 Дозволяється за погодженням з центральним органом державного пожежного нагляду на території АГНКС або БП АЗС, у складі яких є АГНКС, розміщувати установку для виробництва скрапленого природного газу, до якої висувають ті самі вимоги, що й до обладнання АГНКС.

4 Вимоги щодо обладнання АЗС засобами протипожежного захисту

4.1 Під час проектування АЗС для їх протипожежного захисту слід передбачати: застосування пересувної пожежної техніки;

- зовнішній протипожежний водопровід та/або водойми (резервуари);
- установки пожежної сигналізації;
- установки пожежогасіння (автоматичні, автономні);
- системи оповіщення про пожежу та управління евакуацією людей;
- первинні засоби пожежогасіння.

Вогнегасники, установки пожежної сигналізації та пожежогасіння повинні мати сертифікати відповідності.

4.2 Проектування та влаштування протипожежного водопостачання для зовнішнього пожежогасіння АЗС слід здійснювати згідно з вимогами СНиП 2.04.02-84 "Водоснабжение. Наружные сети и сооружения" (далі - СНиП 2.04.02-84).

4.3 Зовнішнє пожежогасіння АЗС слід передбачати від водойми (пожежного резервуара) або не менш ніж від двох пожежних гідрантів.

Зазначені водойми (пожежний резервуар), гідранти повинні розташовуватися на відстані не ближче ніж 35 м від резервуарів палива та паливороздавальних колонок.

4.4 Загальна місткість протипожежних водоймищ, резервуарів для АЗС рідкого моторного палива, АГНКС та АГЗП-стаціонарних повинна становити не менше 100 куб.м. Їх слід розташовувати на відстані не більше ніж 200 м від АЗС.

Для АГЗС та БП АЗС загальна місткість зазначених водоймищ, резервуарів повинна становити не менше 200 куб.м.

4.5 Максимальний час відновлення об'єму води для зовнішнього пожежогасіння має становити не більше 24 години.

4.6 Витрати води на зовнішнє пожежогасіння АЗС визначаються розрахунком як сумарні витрати води на пожежогасіння будинків та споруд і на охолодження наземних резервуарів для палива.

Витрати води на пожежогасіння будинків АЗС визначаються згідно з вимогами СНиП 2.04.02-84 (для будинків сервісного обслуговування водіїв і пасажирів, а також будинків для персоналу АЗС - як для громадських будинків, а для будинків сервісного обслуговування транспортних засобів - як для виробничих будинків), але не менше ніж 10 л/с. Загальні витрати води на охолодження наземних резервуарів палива слід приймати не менше ніж 15 л/с.

Розрахунковий час гасіння пожежі на АЗС та подавання води на охолодження наземних резервуарів слід приймати не менше ніж 60 хвилин.

4.7 Витрати води на зовнішнє пожежогасіння БП АЗС визначають відповідно до пункту 4.6 Інструкції з урахуванням витрат води на охолодження АЦ, наземно розташованого обладнання з СВГ.

Інтенсивність подавання води на охолодження АЦ і наземно розташованого обладнання з СВГ слід приймати:

- для поверхні АЦ - 0, 1 л/с на 1 кв.м поверхні, що захищається;
- для місць розташування технологічного обладнання, у тому числі ємкості, штуцери і запобіжні клапани, вузли запірної арматури, трубопроводи та обладнання насосної - 0, 5 л/с на 1 кв.м поверхні, що захищається.

4.8 Зовнішнє протипожежне водопостачання АЗС, які розташовані поза населеними пунктами, дозволяється не передбачати в таких випадках:

- на АЗС рідкого моторного палива, де застосовуються підземні резервуари та відсутні приміщення сервісного обслуговування;
- на АГНКС, якщо відсутні приміщення сервісного обслуговування;
- на АГЗС (АГЗП-стаціонарних, АГЗП-тимчасових), розташованих від прилеглих будинків та споруд на відстані понад 300 м.

На зазначених АЗС необхідно передбачати додатково пересувні установки порошкового пожежогасіння з масою заряду вогнегасного порошку не менше 240 кг.

4.9 БП АЗС незалежно від місця їх розміщення повинні бути оснащені зовнішнім протипожежним водопостачанням.

4.10 Види, кількість і порядок розміщення первинних засобів пожежогасіння слід передбачити відповідно до Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій від 19.10.2004 N 126 та зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 04.11.2004 за N 1410/10009 (НАПБ А.01.001-2004), та Типових норм належності вогнегасників, затверджених наказом Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від

наслідків Чорнобильської катастрофи від 02.04.2004 N 151 та зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 29.04.2004 за N 554/9153 (НАПБ Б.03.001-2004).

4.11 Усі приміщення АЗС, за винятком приміщень категорії Д та приміщень з мокрим процесом (санітарні вузли, душові, приміщення для миття автомобілів тощо), повинні бути обладнані автоматичними установками пожежної сигналізації.

Приміщення категорії В площею понад 20 кв.м, складські приміщення з наявністю легкозаймистих речовин та горючих речовин незалежно від площі, приміщення постів технічного обслуговування площею понад 100 кв.м, а також приміщення БП АЗС, АГЗС об'ємом 500 куб.м та більше, у яких розміщується обладнання для перекачування скрапленого вуглеводневого газу, яке входить до складу технологічної системи АЗС, повинні бути обладнані автоматичними установками пожежогасіння. Торговельний зал підприємства з продажу легкозаймистих речовин та горючих речовин слід відносити до складських приміщень під час визначення необхідності обладнання автоматичними установками пожежогасіння.

Дозволяється застосовувати автономні установки пожежогасіння. Якщо автономна установка пожежогасіння не забезпечує подавання сигналу про пожежу, то обладнані нею приміщення додатково обладнуються автоматичною пожежною сигналізацією. Автономні установки пожежогасіння слід застосовувати для захисту приміщень, площа або об'єм яких не перевищує значень показників "захищувана площа" або "захищуваний об'єм" відповідної установки.

4.12 ПРК слід оснащувати автономними установками пожежогасіння або пересувними вогнегасниками.

Суміщені в одному корпусі ПРК рідкого моторного палива та СВГ слід оснащувати автономними установками пожежогасіння та пересувними вогнегасниками.

4.13 Сигнали від приймально-контрольних приладів автоматичних установок пожежної сигналізації та пожежогасіння слід виводити на пульти централізованого пожежного спостереження за наявності технічної можливості, яка уточнюється підрозділами Державної пожежної охорони, на базі яких установлюється приймач сигналів.

4.14 У разі спрацювання установки пожежної сигналізації у приміщенні АЗС повинні бути забезпечені в автоматичному режимі:

- подавання сигналу про пожежу у приміщення операторської з цілодобовим перебуванням у ньому персоналу АЗС;
- припинення операцій з наповнення резервуарів паливом;
- перекриття запірної арматури на трубопроводах подавання СВГ до резервуара та парів СВГ у вільний простір АЦ;
- відключення всіх ПРК, компресорного та насосного обладнання;
- подавання сигналу на пульт централізованого пожежного спостереження Державної пожежної охорони з урахуванням вимог пункту 4.13 Інструкції.

Начальник Державного департаменту пожежної безпеки Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи Е. М. Улинець

Додаток

до пунктів 2.2.3, 2.2.6,
2.5.5, 2.5.6, 2.5.8, 2.5.13,
2.6.2, 2.6.3, 2.6.4, 2.6.5,
2.7.4, 2.7.5, 2.7.6, 2.7.7,
3.1.2 Інструкції щодо вимог
пожежної безпеки під час
проектування автозаправних
станцій

МІНІМАЛЬНІ ВІДСТАНІ

між технологічним обладнанням, об'єктами АЗС та від АЗС до об'єктів, розташованих поза АЗС

Таблиця 1. Мінімальні відстані між технологічним обладнанням,
будинками та спорудами, розташованими на території традиційних та
блочних АЗС

N з/п	Вид технологічного обладнання, будинку чи споруди АЗС	Мінімальна відстань до технологічного обладнання, будинку або споруди АЗС у порядку їх запису в графі "N з/п", м							
		1	2	3	4	5	6	7	8
1	Підземний резервуар палива	н/н	4	н/н	5/9	9/15	н/н	6	30
2	Паливороздавальна колонка (ПРК)	4	н/н	9	6/9	12/15	4	9	9
3	Майданчик для автоцистерни	н/н	9	н/н	6/9	12/15	н/н	9	12
4	Будинок для персоналу АЗС (у тому числі операторська) та сервісного обслуговування транспортних засобів	5/9	6/9	6/9	6	9	3/9	н/н	6
5	Будинок сервісного обслуговування водіїв та пасажирів	9/15	12/15	12/15	9	6	9/15	н/н	9
6	Очисна споруда для атмосферних опадів, забруднених нафтопродуктами	н/н	4	н/н	3/9	9/15	н/н	6	9
7	Майданчик для стоянки автотранспорту	6	9	9	н/н	н/н	6	12	6
8	Котельня на дизельному пальному	30	9	12	6	9	9	6	н/н

Примітка. Н/н - відстань не нормується і приймається, виходячи з конструктивних особливостей. Відстані зазначені: у чисельнику - до стін будинків, у знаменнику - до прорізів стін будинків.

Таблиця 2. Мінімальні відстані між технологічним обладнанням, будинками та спорудами, розташованими на території модульних та контейнерних АЗС

N з/п	Вид технологічного обладнання, будинку чи споруди АЗС	Мінімальна відстань до технологічного обладна- ння, будинку або споруд АЗС у порядку їх запису в графі "N з/п", м					
		1	2	3	4	5	6
1	Наземний резервуар палива	н/н	8	н/н	9	15	н/н
2	Паливороздавальна колонка	8	н/н	8	9	15	4
3	Майданчик для АЦ	н/н	8	н/н	9	н/н	н/н
4	Будинок для персоналу АЗС (у тому числі операторська) та сервісного обслуговування транспортних засобів	9	9	9	н/н	9	9
5	Будинок сервісного обслуговування водіїв та пасажирів	15	15	н/н	9	15	15
6	Очисна споруда для атмосферних опадів, забруднених нафтопродуктами	н/н	4	н/н	9	15	н/н

Примітка. Н/н - відстань не нормується і приймається, виходячи з конструктивних особливостей.

Таблиця 3. Мінімальні відстані від модульних АЗС з одностінними резервуарами до об'єктів, розташованих поза територією АЗС

N з/п	Вид об'єкта, до якого визначається відстань	Мінімальні відстані від модульних АЗС, м	
		АЗС категорії I (малої потужності)	АЗС категорії II (середньої потужності)
1	Житловий або громадський будинок	100	100
2	Місце масового перебування людей	100	100
3	Торгова палатка або кіоск	50	50
4	Індивідуальний гараж та відкрита стоянка для автомобілів	30	35
5	Очисна каналізаційна споруда, що не належать до АЗС	30	35

6	Виробничий, складський, адміністративний та побутовий будинок і споруда промислового підприємства (за винятком будинків і споруд, зазначених у пункті 7 цієї таблиці)	30	30
7	Будинок і споруда з наявністю радіоактивних або шкідливих речовин I та II класів небезпеки відповідно до ГОСТ 12.1.007-76 "ССБТ. Вредные вещества. Классификация и общие требования безопасности" (далі - ГОСТ 12.1.007-76)	100	100
8	Склад лісових матеріалів, торфу, волокнистих горючих речовин (сіна, соломи), а також ділянка відкритого залягання торфу	35	45
9	Лісовий масив (у тому числі парк, сквер): хвойних та змішаних порід листяних порід	40 15	45 20
10	Залізниця загальної мережі (до підшови насипу або брівки виїмки)	30	30
11	Лінія електропередачі, електropідстанція (у тому числі трансформаторні підстанції)	за ПУЕ	за ПУЕ

Примітка. "ПУЕ" - "Правила устройства электроустановок (6-е издание, переработанное и дополненное)" (далі - ПУЕ).

Таблиця 4. Мінімальні відстані від резервуарів для зберігання СВГ до будинків (споруд), розташованих поза територією АГЗС (АГЗП-стаціонарних)

N з/п	Вид об'єкта, до якого визначається відстань	Мінімальні відстані від резервуарів СВГ, м							
		АГЗС				АГЗП-стаціонарний			
		Ємність резервуарів, куб.м							
		наземні		підземні		наземні		підземні	
		до 50 по 5 куб.м кожний	до 100	до 5	до 10	до 20	до 20		
1	Житловий та громадський будинки	50	50	20	40	80	30		
2	Місце масового перебування людей	100	150	40	80	150	60		
3	Виробничий, складський, адміністративний та побутовий будинок промислового підприємства:								
	I, II, III ступенів вогнестійкості	50	100	20	40	80	30		
	IIIa, IIIб, IV, IVa, V ступенів вогнестійкості	75	120	60	60	120	45		
4	Резервуар (підземний, наземний)	50	80	40	40	80	30		

	АЗС рідкого моторного палива						
5	Операторська АЗС рідкого моторного палива	40	50	15	15	20	15
6	Паливороздавальна колонка АЗС рідкого моторного палива	20	20	15	15	20	15
7	Будинок сільськогосподарського призначення	50	50	20	40	80	30
8	Станція технічного обслуговування автомобілів (окремо розташований будинок)	50	80	40	40	80	30
9	Відділення наповнювання побутових балонів (в окремо розташованому будинку)	50	50	30	30	30	20
10	Лісовий масив (у тому числі парк, сквер):						
	хвойних і змішаних порід	50	50	50	50	50	50
	листяних порід	20	20	20	20	20	20
11	Огорожа території АГНКС	50	70	40	60	80	40
12	Індивідуальний гараж та відкрита стоянка для автомобілів	50	50	30	50	60	50

Таблиця 5. Мінімальні відстані від резервуарів для зберігання СВГ до транспортних мереж

N з/п	Транспортні мережі, що розташовані поза територією АГЗС, (АГЗП-стаціонарний, АГЗП-тимчасовий)	Мінімальні відстані від резервуарів СВГ з об'ємом резервуарів, куб.м					
		для АГЗС		для АГЗП-стаціонарний		для АГЗП-тимчасовий	
		до 100		до 20		до 20	
		наземних	підземних	наземних	підземних	наземних	підземних
1	Залізниця загальної мережі (до підшви насипу або брівки виїмки з боку резервуарів)	50	30	50	25	50	
2	Під'їзна колія залізниці промислового підприємства, трамвайна колія (до осі шляху)	20	15	20	15	20	
3	Автомобільна дорога (до краю проїзної частини)	20	15	10	10	10	

Таблиця 6. Мінімальні відстані між технологічним обладнанням, будинками та спорудами, розташованими на території АГЗС

N з/п	Вид технологічного обладнання, будинків та споруд АГЗС	Мінімальна відстань між технологічним обладнанням, будинком або спорудою АГЗС у порядку їх запису в графі "N з/п", м										
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

1	Наземний резервуар зберігання СВГ	-	10	15	15	30	40	30	10	15	40	35
2	Підземний резервуар зберігання СВГ	10	-	10	15	20	40	30	10	15	30	35
3	Приміщення для агрегатів перекачування СВГ (категорії А)	15	10	-	15	20	40	30	10	15	40	35
4	Паливороздавальна колонка СВГ	15	15	15	-	15	40	30	10	-	30	35
5	Окремо розташований будинок операторської, будинок сервісного обслуговування водіїв та пасажирів	15	15	15	15	-	**	10	5	15	9	9
6	Резервуар протипожежного запасу води (до водозабірних колодязів)	40	40	40	40	**	-	*	5	15	**	30
7	Допоміжний будинок для технічного персоналу АГЗС	30	30	30	30	10	*	-	5	15	*	35
8	Огорожа території	10	5	10	10	5	10	5	-	10	*	-
9	Паливоприймальна колонка	15	15	15	-	15	15	15	10	-	30	35
10	Котельня	40	30	40	30	9	**	*	*	30	-	35
11	Пост технічного обслуговування та миття автомобілів	35	35	35	35	9	30	35	-	35	35	20

Примітка. Відстані, позначені знаками: "-", - не нормуються; "**", - слід приймати відповідно до СНиП II-89-80 "Генеральные планы промышленных предприятий"; "***", - слід приймати відповідно до СНиП 2.04.02-84 "Водоснабжение. Наружные сети и сооружения" (далі - СНиП 2.04.02-84).

Таблиця 7. Мінімальні відстані між технологічним обладнанням, будинками та спорудами, розташованими на території АГЗП-стаціонарних, АГЗП-тимчасових

N з/п	Вид технологічного обладнання, будинку або споруди на території АГЗП-стаціонарних, АГЗП-тимчасових	Мінімальна відстань між технологічним обладнанням, будинком або спорудою АГЗП-стаціонарного, АГЗП-тимчасового у порядку їх запису в графі "N з/п", м										
		1	2	3	4	5	6	7				
1	Наземний резервуар із СВГ	-	-	5	5	-	15	20				
2	Підземний резервуар із СВГ	-	-	5	5	-	15	15				
3	Паливоприймальна колонка	5	5	-	5	-	15	20				
4	Паливороздавальна колонка	5	5	5	-	-	15	20				
5	АГЗП-тимчасової	-	-	-	-	-	15	30				
6	Окремо розташований будинок операторської, підприємства роздрібної торгівлі з продажу супутніх товарів без торговельного залу	15	15	15	15	15	-	20				

7	Пост технічного обслуговування та миття автомобілів	20	15	20	20	30	20	20
---	---	----	----	----	----	----	----	----

Таблиця 8. Мінімальні відстані від технологічного обладнання, будинків та споруд АГЗС (АГЗП-стаціонарних), АГНКС та БП АЗС до будинків, споруд автотранспортного підприємства, на території якого вона розміщується

N з/п	Вид будинку чи споруди автотранспортного підприємства	Відстань, м, до будинку з обладнанням технологічної системи АЗС	Відстань, м, до зовнішнього обладнання технологічної системи АЗС	Відстань, м, до паливо-роздавальної колонки	Відстань, м, до майданчика для автоцистерни з СВГ
		З наявністю СВГ (чисельник), СПГ (знаменник)			
1	Виробничий будинок і приміщення категорій А, Б, Г. Майданчик для зберігання транспортних засобів, призначених для перевезення небезпечних вантажів класів 2-4, 8 та підкласу 9.1 за ГОСТ 19433-88 "Грузы опасные. Классификация и маркировка" (далі - ГОСТ 19433-88)	40/30	40/30	40/30	40
2	Виробничий будинок і приміщення категорій В та Д у будинках: I, II, III ступенів вогнестійкості IIIa, IIIб ступенів вогнестійкості IV, IVa, V ступенів вогнестійкості	25/10 30/15 35/20	25/15 30/20 35/25	25/15 30/20 35/25	25 30 35
3	Адміністративний та побутовий будинок	35/20	35/25	35/25	35
4	Відкритий майданчик і навіс для зберігання автотранспортних засобів	20/10	20/15	20/15	20
5	Автомобільна дорога підприємства (до краю проїзної частини)	15/10	20/15	15/10	20
6	Майданчик для зберігання транспортних засобів, які призначені для перевезення небезпечних вантажів класів 1, 5-7 та підкласу 9.2 за ГОСТ 19433-88		100/100		100

Таблиця 9. Мінімальні відстані від технологічного обладнання, будинків та споруд АГНКС, БП АЗС до об'єктів, розташованих поза територією АГНКС та БП АЗС

N з/п	Вид об'єкта, до якого визначається відстань	Мінімальна відстань, м, від технологічного обладнання, будинку або споруди	
		з наявністю СВГ	з наявністю СПГ
1	Житловий, громадський будинки	60	35
2	Виробничий, складський, адміністративний та побутовий будинки промислового підприємства (за винятком будинків та споруд, зазначених у пункті 3 цієї таблиці)	40	25
3	Будинок і споруда з наявністю радіоактивних або шкідливих речовин I та II класу небезпеки відповідно до ГОСТ 12.1.007-76	100	100
4	Гараж, відкрита стоянка для автомобілів	40	30
5	Торговельна палатка, кіоск	60	35
6	Місце масового перебування людей	100	35
7	Автомобільна дорога (до краю проїзної частини): I, II, III категорій IV, V категорій Маршрут електрифікованого міського транспорту (до контактних дротів)	25 10 25	15 10 15
8	Залізнична колія (до підшви насипу або брівки виїмки): загальної мережі підприємства	40 20	30 15
9	Очисна каналізаційна споруда, насосна станція, які не належать до АЗС	60	15
10	Лінія електропередач, електropідстанція (у тому числі трансформаторна підстанція)	за ПУЕ	за ПУЕ
11	Склад лісових матеріалів, торфу, волокнистих горючих речовин (сіна, соломи), а також ділянка відкритого залягання торфу	50	30
12	Лісовий масив (у тому числі парк, сквер): хвойних та змішаних порід листяних порід	50 25	30 15

Таблиця 10. Мінімальні відстані між технологічним обладнанням, будинками та спорудами, розташованими на території АГНКС, БП АЗС

N з/п	Вид технологічного обладнання, будинку або споруди	Мінімальна відстань до технологічного обладнання, будинку або споруди АГНКС, БП АЗС у порядку їх запису в графі "N з/п", м												
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	Підземний резервуар зберігання СВГ	-	20	10	20	20	20	20	15	15	35	35	15	-
2	Підземний резервуар для зберігання рідкого моторного палива	20	-	10	10	10	*2	20	*2	*2	30	*2	*2	35
3	Споруда з обладнанням, у якій виробляється стиснений природний газ	10	10	*1	15	15	15	15	4	9	35	35	15	*3
4	Паливороздавальна колонка СВГ	20	10	15	-	4	6	5	4	9	35	35	10	5
5	Паливороздавальна колонка стисненого природного газу	20	10	15	4	-	8	20	4	9	20	20	10	*3
6	Паливороздавальна колонка рідкого моторного палива	20	*2	15	6	8	-	20	4	*2	20	*2	*2	15
7	Приймальна колонка СВГ від автоцистерни	20	20	15	5	20	20	-	15	9	35	35	15	5
8	Очисна споруда для атмосферних опадів, які забруднені нафтопродуктами (у тому числі приймальні лотки)	15	*2	4	4	4	4	15	-	*2	4	*2	*2	10
9	Будинок операторської АЗС, будинки котельні АЗС з використанням електричного котла	15	*1	9	9	9	*2	9	*2	-	9	*2	*2	15
10	Будинок котельні АЗС (крім котельні з використанням електричного котла), поста технічного обслуговування та миття автомобілів	35	30	35	35	20	20	35	4	9	20	35	35	35
11	Інші будинки, які не зазначені в рядках 10-11	35	*2	35	35	20	*2	35	*2	*2	35	*2	*2	40
12	Майданчик для АЦ з рідким моторним паливом	15	*2	15	10	10	*2	15	*2	*2	35	*2	-	20
13	Наземний резервуар СВГ	-	35	*3	5	*3	15	5	10	15	35	40	20	*4

Примітка. Відстані, які відмічені знаком: "-", - не нормуються; "*1", - повинні бути не менше як 1,5 висоти вищого будинку (споруди); "*2", - визначаються за таблиці 1 додатка до Інструкції; "*3", - споруди та технологічне обладнання зі стисненим природним газом не передбачаються; "*4", - не менше діаметра найбільшого резервуара.

Начальник Державного департаменту
пожежної безпеки Міністерства
України з питань надзвичайних

ситуацій та у справах захисту
населення від наслідків
Чорнобильської катастрофи

Е.М.Улинець